

Nr 414.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående tillfällig löneförbättring åt viss lärarpersonal vid sjökrigsskolan och navigationsskolorna; given Stockholms slott den 30 april 1918.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att

dels medgiva, att tillfällig löneförbättring under år 1919 må enligt nedan angivna grunder utgå till lärarpersonal vid sjökrigsskolan och vid navigationsskolorna i riket, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder må befinnas erforderliga:

1) Delaktighet i den tillfälliga löneförbättringen tillkommer

den, som under år 1919 eller någon del av nämnda år är anställd i egenskap av lektor eller lärare i fysik eller franska språket vid sjökrigsskolan eller såsom föreståndare, ordinarie eller extra lärare vid någon av rikets navigationsskolor.

2) Den tillfälliga löneförbättringen utgår med följande belopp, som beräknas för helt år, där ej annorledes här nedan sägs:

vid sjökrigsskolan:

till lektor i 1:a—4:e lönegraderna	med 400 kronor
» » » 5:e lönegraden	» 300 »
» lärare i fysik	» 300 »
» » » franska språket	» 300 »

vid navigationsskolorna:

till föreståndare med begynnelseavlönning av 5,000 kronor samt 2 ålderstillägg	med 400 kronor
» föreståndare med begynnelseavlönning av 5,000 kronor samt 1 ålderstillägg	» 600 »

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 1 saml. 373 häft. (Nr 414.)

- till föreståndare med begynnelseavlöning av 5 000 kronor utan ålderstillägg med 600 kronor
- » föreståndare med begynnelseavlöning av 4,500 kronor » 600 »
- » ordinarie lärare » 600 »
- » extra lärare i sjökaptens-, styrmans- samt 1:a och 2:a maskinistklasserna med 15 kronor för veckotimme,
- » extra lärare i skepparklasserna vid navigationsskolorna i Stockholm, Göteborg, Malmö och Härnösand med 10 kronor för veckotimme,
- » extra lärare i 3:e maskinistklasserna och i skepparklassen vid navigationsskolan i Kalmar med 300 kronor för hela undervisningskursen, och
- » extra lärare i hälso- och förbandslära med 1 krona för undervisningstimme;

dock att tillfällig löneförbättring för extra lärare i intet fall må överstiga 300 kronor för varje lärare och ej heller utgå till den, som samtidigt från annan tjänst åtnjuter tillfällig löneförbättring av statsmedel, uppgående till minst 300 kronor, ävensom att den befattningshavare, som från annan tjänst erhåller sådan löneförbättring till lägre belopp än 300 kronor, må för tjänstgöring vid navigationsskola uppbära tillfällig löneförbättring allenast till så stort belopp, att den sammanlagda löneförbättringen uppgår till högst 300 kronor för år.

3) Den tillfälliga löneförbättringen utgår till befattningshavare i samma ordning som lönen vid tjänsten eller, där avlöningen vid tjänsten utgår i form av arvode, i samma ordning som detta;

dels ock för bestridande av kostnaderna för omförmälda löneförbättring på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag av 21,000 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Erik Palmstierna.

*Utdrag av protokollet över sjöförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 30 april 1918.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
 SCHOTTE,
 PETRÉN,
 NILSON,
 LÖFGREN,
 friherre PALMSTIERNA,
 RYDÉN,
 UNDÉN.

Departementschefen, statsrådet friherre Palmstierna anförde härefter:

På sätt framgår av statsverkspropositionen till 1918 års riksdag, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen dels enligt punkt 87 under 5:e huvudtiteln att i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag till tillfällig löneförbättring åt viss lärarpersonal vid marinen tillhörande undervisningsanstalter, Kungl. Maj:t kunde komma att till riksdagen avlåta, för berörda ändamål bland de extra förslagsanslagen å 5:e huvudtiteln för år 1919 beräkna ett belopp av 15,000 kronor, dels ock under punkt 8 under 7:e huvudtiteln att, i avbidan på den proposition rörande omorganisation av kommerskollegium, som kunde bli riksdagen förelagd, bland de extra anslagen under 7:e huvudtiteln till tillfällig löneförbättring åt lärarpersonalen vid navigationsskolorna i riket såsom förslagsanslag för år 1919 beräkna ett belopp av 35,000 kronor.

Angående till-
fällig löneför-
bättring åt
viss lärar-
personal vid
sjökrigsskolan
och naviga-
tionskolorna.

Sedermera har emellertid Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 26 innevarande april avlåten proposition (nr 400) givit riksdagen tillkänna, att den i statsverkspropositionen under 7:e huvudtiteln bebådade framställningen till riksdagen angående omorganisation av kommerskollegium m. m. icke komme att föreläggas riksdagen. I samband härmed har Kungl. Maj:t i särskild proposition (nr 410) samma dag bland annat föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1919 under 5:e huvudtiteln uppföra det ordinarie anslaget till navigationsskolorna med oförändrat belopp, 185,620 kronor.

Med erinran om vad sålunda förekommit anhåller jag att nu få nämna frågan om erforderligt anslag till tillfällig löneförbättring åt viss lärarpersonal vid marinen tillhörande undervisningsanstalter.

Enligt 1917 års riksdags beslut anvisades för bestridande av kostnaderna för tillfällig löneförbättring under år 1918 till lärarpersonal vid sjökrigsskolan, skeppsgosseskolan och navigationsskolorna på extra stat för år 1918 ett förslagsanslag av 27,000 kronor.

Numera har, såsom jag får erinra, särskild proposition avlåtit till riksdagen angående omorganisation av skeppsgosseutbildningen m. m., vadan frågan om fortsatt tillfällig löneförbättring till skeppsgosseskolans lärarpersonal icke i detta sammanhang behöver ifrågakomma till behandling.

Med erinran härom anmodade jag genom ämbetsskrivelse den 23 april 1918 marinförvaltningen att verkställa utredning rörande tillfällig löneförbättring under år 1919 till lärarpersonalen vid sjökrigsskolan och navigationsskolorna samt till Kungl. Maj:t inkomma med det yttrande och förslag, vartill utredningen kunde föranleda; och anhöll jag därvid tillika, att vid nämnda utredning måtte tagas i beaktande innehållet av Kungl. Maj:ts proposition nr 260 till innevarande års riksdag angående lönereglering för lärarpersonalen vid de allmänna läroverken m. fl.

Till fullgörande härav har marinförvaltningen med underdånig skrivelse den 29 april 1918 överlämnat den sålunda begärda utredningen.

I denna skrivelse erinrar marinförvaltningen till en början, huru sedan länge lektor vid sjökrigsskolan samt föreståndare och ordinarie lärare vid navigationsskolorna i avlöningshänseende varit likställda med motsvarande personalgrupper vid de allmänna läroverken. Det syntes ämbetsverket önskvärt — anför marinförvaltningen vidare, bland annat — att såsom hittills lärarpersonalen under 5:e huvudtiteln likställdes med motsvarande personal under 8:e huvudtiteln i avlönings- och pensionshänseende. Då nu i proposition till riksdagen föreslagits

definitiv löne reglering för den senare personalen, ansåge marinförvaltningen, att löne reglering för den förra personalen borde komma till stånd efter samma linjer som för den senare och marinens lärarpersonal sålunda beredas samma avlönings- och pensionsförmåner, som motsvarande personal vid rikets allmänna läroverk och folkskolor.

Med hänsyn till den omläggning i anslagen för såväl sjökrigsskolan och navigationsskolorna som till ålderstillägg, som härav borde bliva en följd, ansåge dock marinförvaltningen en sådan löne reglering på grund av den nu långt framskridna tiden icke lämpligen låta sig genomföras vid innevarande års riksdag, vadan ämbetsverket anhölle att vid avgivande av förslag till beräkning av utgifterna för år 1920 få inkomma med den närmare utredning i sådant syfte, som vore erforderlig.

Marinförvaltningen ansåge emellertid, att den löne förbättring, som genom en genomförd dylik löne reglering skulle beredas nu ifrågavarande lärarpersonal, redan från år 1919 borde komma densamma tillgodo i form av tillfällig löne förbättring, att i sin helhet utgå av för ändamålet avsedda extra anslag å 1919 års stat.

I fråga om denna tillfälliga löne förbättrings belopp ville marinförvaltningen förorda enahanda löne förmåner för lektor vid sjökrigsskolan som för manlig lektor vid de allmänna läroverken samt för föreståndare och ordinarie lärare vid navigationsskola som för resp. manlig rektor vid realskola och manlig adjunkt vid de allmänna läroverken. Beträffande timplärarna vid sjökrigsskolan och de extra lärarna vid navigationsskolorna funne sig marinförvaltningen böra föreslå löne förbättring till sådant belopp, att ersättningen till dessa lärare komme att motsvara ersättningen till motsvarande lärare vid de allmänna läroverken, sådan denna ersättning föresloges i förenämnda proposition nr 260 till innevarande års riksdag, dock med vissa avvikelser i sådana fall, där full motsvarighet till följd av olikartade förhållanden icke stode att vinna.

De av marinförvaltningen sålunda framställda förslagen, vilka, såsom förut nämnts, åsyfta likställighet med läroverkslärarnas löne förmåner jämväl efter det dessa senare lärare fått sina löner reglerade, innebära i allmänhet en väsentlig ökning av den tillfälliga löne förbättringen i jämförelse med den löne förbättring, som av 1917 års riksdag beviljats de lärargrupper under 5:e huvudtiteln, varom nu är fråga.

I likhet med marinförvaltningen finner jag något förslag om de-

*Departements-
chefen.*

finitiv löneroglering för lärarna vid sjökrigsskolan och vid navigations-skolorna för närvarande icke kunna framläggas. Härför erfordras givetvis, såsom marinförvaltningen framhållit, närmare utredning; och vid denna utredning torde jämväl lönerogleringskommitténs yttrande böra inhämtas.

Vid sådant förhållande kvarstår emellertid behovet av fortsatt tillfällig löneförbättring för dessa lärare jämväl under år 1919; och lärer framställning därom böra göras till den nu pågående riksdagen.

Vad beträffar de belopp, varmed denna löneförbättring bör utgå, kan jag för närvarande icke biträda förslaget att fortfarande — således jämväl efter det reglering av läroverkslärarnas löner kommit till stånd — söka bibehålla likställighet i lönehänseende mellan dessa så olika kategorier av lärare, då därigenom resultatet av den utredning i ämnet, som ansetts önskvärd, skulle komma att föregripas.

Jag finner mig därför i ärendets nuvarande läge icke kunna förorda någon ändring i de utav 1917 års riksdag fastställda grunderna för tillfällig löneförbättring åt sjökrigsskolans och navigationsskolornas lärare; och anser jag således, att enahanda grunder — såväl i fråga om löneförbättringens belopp som i övriga hänseenden — vilka äro gällande för innevarande års löneförbättring, jämväl böra gälla för dylik löneförbättring under år 1919. Det anslagsbehov för år 1919, som erfordras för ändamålet och vilket, liksom för innevarande år, torde böra erhålla förslagsanslags natur, lärer böra beräknas till i runt tal 21,000 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen att

dels medgiva, att tillfällig löneförbättring under år 1919 må enligt nedan angivna grunder utgå till lärarpersonal vid sjökrigsskolan och vid navigationsskolorna i riket, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder må befinnas erforderliga:

1) Delaktighet i den tillfälliga löneförbättringen tillkommer den, som under år 1919 eller någon del av nämnda år är anställd i egenskap av lektor eller lärare i fysik eller franska språket vid sjökrigsskolan eller såsom föreståndare, ordinarie eller extra lärare vid någon av rikets navigationsskolor.

2) Den tillfälliga löneförbättringen utgår med följande belopp, som beräknas för helt år, där ej annorledes här nedan sägs:

vid sjökrigsskolan:

till lektor i 1:a—4 lönegraderna	med 400 kronor
» » » 5:e lönegraden	» 300 »
» lärare i fysik	» 300 »
» » » franska språket	» 300 »

vid navigationsskolorna:

till föreståndare med begynnelseavlönning av 5,000 kronor samt 2 ålderstillägg	med 400 kronor
» föreståndare med begynnelseavlönning av 5,000 kronor samt 1 ålderstillägg	» 600 »
» föreståndare med begynnelseavlönning av 5,000 kronor utan ålderstillägg	» 600 »
» föreståndare med begynnelseavlönning av 4,500 kronor	» 600 »
» ordinarie lärare	» 600 »
» extra lärare i sjökaptens-, styrmans- samt 1:a och 2:a maskinistklasserna med 15 kronor för veckotimme,	
» extra lärare i skepparklasserna vid navigationsskolorna i Stockholm, Göteborg, Malmö och Härnösand med 10 kronor för veckotimme,	
» extra lärare i 3:e maskinistklasserna och i skepparklassen vid navigationsskolan i Kalmar med 300 kronor för hela undervisningskursen, och	
» extra lärare i hälso- och förbandslära med 1 krona för undervisningstimme;	

dock att tillfällig löneförbättring för extra lärare i intet fall må överstiga 300 kronor för varje lärare och ej heller utgå till den, som samtidigt från annan tjänst åtnjuter tillfällig löneförbättring av statsmedel, uppgående till minst 300 kronor, ävensom att den befattningshavare, som från annan tjänst erhåller sådan löneförbättring till lägre belopp än 300 kronor, må för tjänstgöring vid navigationsskola uppbära tillfällig löneförbättring allenast till så stort belopp, att den sammanlagda löneförbättringen uppgår till högst 300 kronor för år.

3) Den tillfälliga löneförbättringen utgår till befattningshavare i samma ordning som lönen vid tjänsten eller, där avlöningen vid tjänsten utgår i form av arvode, i samma ordning som detta;

dels ock för bestridande av kostnaderna för omförmälda löneförbättring på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag av 21,000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt behagade Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan av statsrådets övriga ledmöter, bifalla; och skulle proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Eric Baad-Heimer.
